WYCIECZKA: Suchedniów – Dalejów – Bliżyn

SUCHEDNIÓW Naturalnie

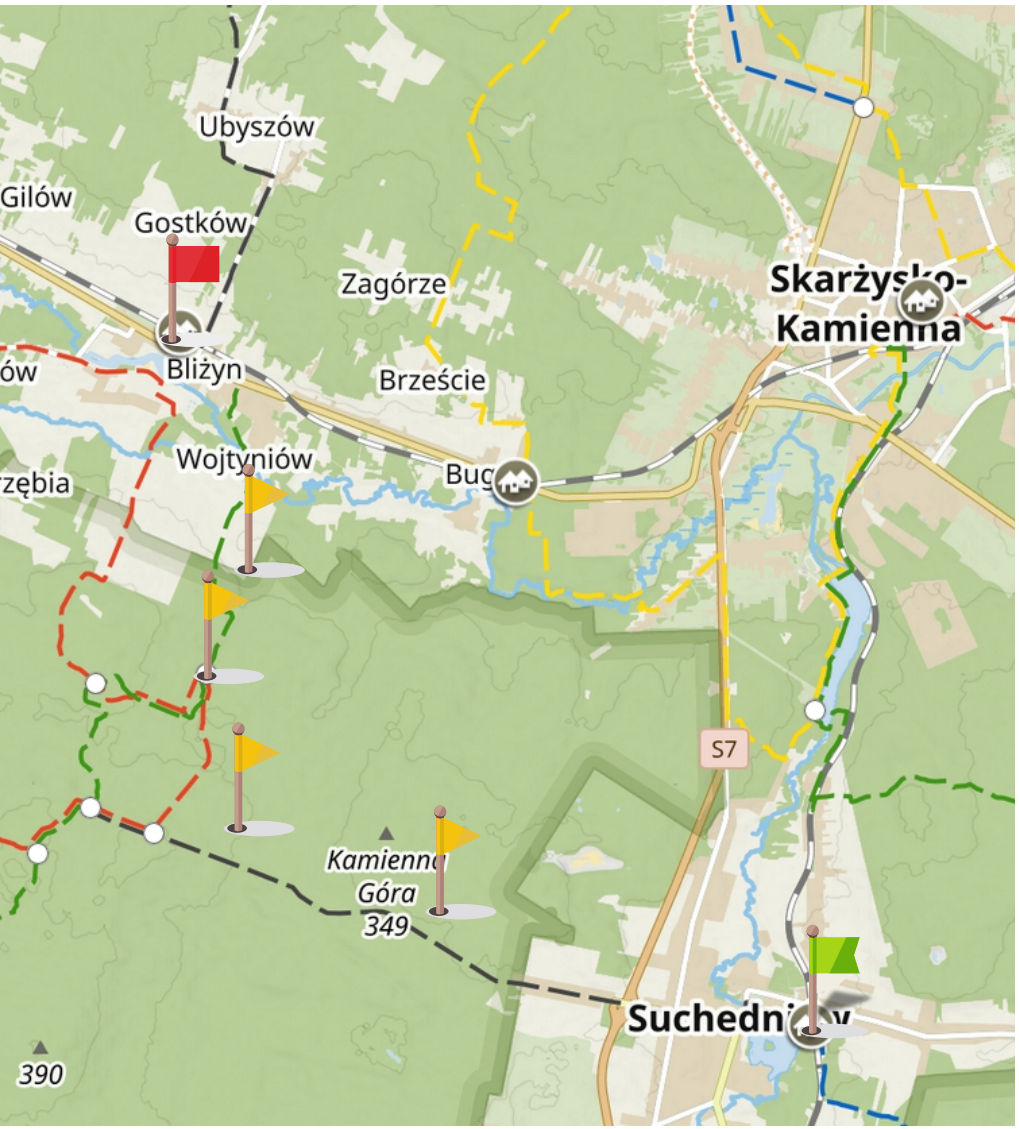

Dystans:
15 km

Oznaczenia szlaków:
Wędrówkę zaczynamy na **szlaku czarnym**, który prowadzi nas do rezerwatu Dalejów, kolejno odbijamy na **szlak zielony** w kierunku Bliżyna.

Ważne punkty na trasie:
START: Suchedniów – Kruk
Wędrówkę rozpoczynamy nieopodal leśniczówki na Kruku, która znajduje się na końcu ulicy Zagórskiej w Suchedniowie. Przed leśniczówką dostępny jest parking dla turystów.
Ciekawostka: Na początku trasy znajduje się ścieżka dydaktyczna „Na Kruku" utworzono na terenie leśnictwa Kruk w bliskim sąsiedztwie leśniczówki. Trasa o długości 1850 m ma kształt pętli. Przebiega przez różnowiekowe i różnogatunkowe drzewostany. Na odcinku 500 m biegnie trasą przedwojennej kolejki wąskotorowej. Aby przejść ścieżka dydaktyczną należy zboczyć z czarnego szlaku, który stanowi część trasy z Suchedniowa do Bliżyna.
Wędrując do rezerwatu Dalejów, przemieszczamy się cały czas na zachód – początkowo drogą asfaltową, później szutrową - idealną także dla rowerzystów. Znajdujemy się na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Paku Krajobrazowego w otoczeniu pięknych świętokrzyskich lasów.

Miejsce Pamięci – Mogiła Oseta
Przy czarnym szlaku (około 50 m od szosy w środku lasu) znajduje się mogiła ppor. Władysława Wasilewskiego ps. "Oset", dowódcy oddziału partyzanckiego ze zgrupowania "Ponurego". Oset poległ w wieku zaledwie 22 lat w walce z Niemcami. Władysław urodził się 9 maja 1921 roku we wsi Kużminka na Syberii. Dziadkowie Oseta trafili tam za udział w powstaniu styczniowym. Rodzina wróciła do Polski w 1923 roku. Naukę Władysława przerwał wybuch II wojny światowej. W szkole jako wyraz sympatii nazywano go „Ciasteczkiem". Wraz z wybuchem wojny ojciec Oseta trafił do obozu w Niemczech. Osiemnastoletni Władysław musiał utrzymywać rodzinę – nie chcąc trafić do Hasagu (skarżyskiej fabryce amunicji dla Niemców) podejmował się różnych prac: w tartaku, jako pomocnik stolarza, cieśli i szewca, pracował też w stajni doktora Poziomskiego w Suchedniowie. W 1941 roku trafił do Polskiej Organizacji Zbrojnej. Nie mogąc doczekać się rozkazów z góry, wykazał się własną inicjatywą i zorganizował pod pseudonimem „OSET" samodzielny oddział partyzancki, którego trzon stanowili harcerze. Kolejno pod dowództwem Narbutta i Ponurego uczestniczył w licznych akcjach przeciwko okupantowi. Oset poległ 6 sierpnia 1943 roku w zasadzce zorganizowanej przez Niemców w okolicach gajówki w gminie Dalejów – miał zaledwie 22 lata. Osłaniał odwrót swoich żołnierzy, był jednym poległym w tym wydarzeniu. W pobliżu miejsca śmierci rodzina Oseta postawiła symboliczną mogiłę – ciało po ekshumacji zostało złożone na starym cmentarzu w Skarżysku Zachodnim.

Rezerwat Dalejów
Zbliżając się do końca czarnego szlaku, docieramy do Rezerwatu przyrody Dalejów,

WYCIECZKA: Suchedniów – Dalejów – Bliżyn

SUCHEDNIÓW Naturalnie

który został utworzony w 1978 roku decyzją Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (powierzchnia 87 ha). Jest to rezerwat leśny o ochronie częściowej – celem jest zachowanie naturalnych wielogatunkowych drzewostanów z dużym udziałem modrzewia polskiego. Miejsce to uznawane jest za pozostałości dawnej Puszczy Świętokrzyskiej – znajdziemy tutaj piękne okazy modrzewia, jodły, buka czy dębu, które osiągnęły 180 lat i więcej. Runo leśne rezerwatu bogate jest w liczne gatunki chronione. Różnorodny i kolorowy jest również świat zwierząt – rezerwat zamieszkują rzadkie owady płazy, gady, ptaki i ssaki z wieloma gatunkami nietoperzy.

Na terenie rezerwatu Dalejów zachowały się do dziś ślady prac górniczych (nasyp kolei wąskotorowej i szyby górnicze). W XIX wieku wydobywano tu rudy żelaza, a kolejka przebiegająca przez las służyła ludności do wywozu żelaza oraz drewna. Historia osadnictwa wokół Suchedniowa od najdawniejszych czasów (pierwsze wzmianki w 1510 r.) związana była z hutnictwem opartym na rodzimym surowcu.

W rezerwacie Dalejów kończy się (lub zaczyna) czarny szlak wiodący w stronę Suchedniowa. Na wysokość rezerwatu odbijamy na szlak zielony w kierunku Bliżyna, na północ. Zaczyna się tu wędrówka leśnymi ostępami. Szlak ten prowadzi nas do osobliwego pomnika przyrody znanego pod nazwą Brama Piekielna.

Pomnik Przyrody Brama Piekielna

Skałki Brama Piekielna to jedna z najbardziej oryginalnych świętokrzyskich skalnych osobliwości - wychodnia z białego piaskowca triasowego, która tworzy formę bramy. Na dwóch skalnych blokach opiera się trzeci głaz – do dziś na temat powstania tajemniczej formy krążą różne hipotezy. Przyjmuje się, że brama może być pozostałością grobu megalitycznego, efektem eksploatacji kamienia przez człowieka lub dziełem natury.

W sąsiedztwie Bramy Piekielnej znajduje się Piekło Dalejowskie, które jest kolejnym interesującym punktem na zielonym szlaku, którym podążamy w kierunku Bliżyna.

Pomnik Przyrody Piekło Dalejowskie

Pod nazwą Piekło Dalejowskie kryje się skupisko kilkudziesięciu skałek ciągnących się na długości około 130 i szerokości 30 m. Fascynujące formy wyrastają z ziemi na wysokość maksymalnie 4 metrów - zbudowane są z piaskowców dolnotriasowych, których wiek szacuje się na około 250 mln lat. Skałki tworzą półki o zróżnicowanych wysokościach, a pomiędzy nimi znajdują się małe szczeliny, wąwozy i jaskinie porośnięte soczystozielonym mchem. Najdłuższa z jaskini szczelinowych ma 7 metrów długości - zwana jest Dużą Grotą.

Miejsce to, dzięki licznym szczelinom i załomom skalnym służyło jako kryjówka żołnierzy po klęsce wrześniowej 1939 roku. Wydobywano stąd także kamień i rudy żelaza.

Wędrując dalej na północ od Piekła Dalejowskiego przekraczamy granicę Suchedniowsko – Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego i docieramy do wsi Wojtyniów. Przecinamy rzekę Kamienną i docieramy do celu naszej wędrówki – wsi Bliżyn.

Bliżyn

Pierwsza wzmianka o Bliżynie pochodzi z kronik Długosza z 1410 roku – nocował wówczas w Bliżynie zmierzający pod Grunwald Władysław Jagiełło. Podobnie jak w Suchedniowie pierwsze kuźnice pojawiły się tu w XVI wieku – Bliżyn był jednym z wielu ośrodków Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

Aktualnie w centrum wsi znajduje się zalew rekreacyjny utworzony na rzece Kamiennej – to znakomity cel letnich wypraw rowerowych z Suchedniowa. Z obiektów zabytkowych na uwagę zasługują: drewniany kościółek świętej Zofii z 1818 roku; kościół parafialny świętego Ludwika z 1896-1900; pozostałości zespołu pałacowego z zachowanym w dobrym stanie pałacem rodziny Platerów zwanym zameczkiem (aktualnie: siedziba Gminnego Ośrodka Kultury).

Na terenie Bliżyna znajdziemy liczne ślady jego przeszłości... to temat na kolejną wyprawę.

◀ Pomnik Przyrody Brama Piekielna